

Question yourself

Question what you get. Media education to fight Disinformation

Ikerketa dokumentala 1. eranskina

Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU), Iberika, Stimmuli, CESIE, X Liceum, Maldita.es

Co-funded by
the European Union

Aurkibidea

Espainia	3
Alemania.....	6
Grezia	12
Italia.....	16
Polonia.....	20

2. Desinformazioaren aurkako neurriak	Erantzuna
<p>2.1 Adieraz itzazu zure herrialdeak azken bost urteetan desinformazioaren aurka borrokatzeko jarraitu dituen estrategia nagusiak (balizko arau-esparrua, agentziak, foroak edo aditu-taldeak sortzeko aukera...).</p>	<p>Espainian desinformazioaren aurkako borrokan indarrean dauden Espainiako arau-esparrua eta politika publikoak Europako esparrutik eratorritzen dira (IBERIFIER txostenak, 2023), eta hala izaten jarraitzea gomendatzen da (Presidentetzako, Parlamentuarekiko Harremanetako eta Memoria Demokratikoko Ministerioa, 2022).</p> <p>Ildo horretan, 2019an, zibersegurtasuneko Espainiako estrategiak desinformazioaren arriskua aitortu zuen (Espainiako Gobernuak, 2019), eta gai hori Segurtasun Sistema Nazionalako organismo eta erakundeei esleitu zaie (Segurtasun Nazionalako Saila, 2019). Inteligentzia Zentro Nazionala (CNI) arduratzen da desinformazio-kanpainekin lotutako eragileak zaintzeaz, eta, maila nazionalan eta bere eskumenen barruan, Estatuko Segurtasun Kidegoak ere parte hartzen du (Segurtasun Nazionalako Saila, 2022). 2019an, halaber, Kriptologia Zentro Nazionalak (CCN), CNIren mendekoak, desinformazioari buruzko unitate bat sortu zuen.</p> <p>2020an, Segurtasun Nazionalako Sailak desinformazioaren aurkako jarduketa-prozedura argitaratu zuen (Presidentetza Ministerioa, 2020), eta Europako Batzordearen babesa jaso zuen. Era berean, gizarte zibileko adituek talde bat sortzen da, administrazio publikoko ordezkariekin batera, mehatxua eta hari ikuspegi sozial, informatibo, teknologiko eta arautzaile batetik aurre egiteko estrategia posibleak aztertzeko (Diputatuen Kongresuko Zientzia eta Teknologia Bulegoa, 2023).</p> <p>2021ean, Segurtasun Nazionalako Estrategiak desinformazio-kanpainen ondoriozko arriskuak jasotzen ditu berrikuntza nagusi gisa, bai eta horiek kudeatzeko erronkak ere (Segurtasun Nazionalako Saila, 2021), nahiz eta mehatxu espezifikoak COVID-19az geroztik sartuta egon segurtasun nazionalako urteko txostenetan (Gobernuaren Lehendakaritza, 2020).</p> <p>2022an, desinformazio-kanpainen aurkako foro nazionala sortu zen Espainian, aholkularitza-helburuekin. Foro horretan, gizarte zibila, sektore pribatua eta administrazioa lankidetzan aritzen dira arazoaren dimentsio guztiak jorratzen dituzten bederatzi lantaldeetan (Segurtasun Nazionalako Saila, 2023).</p> <p>2023an, adituen taldea, foroa eta inplikaturako administrazioak bat datoz desinformazioaren aurkako estrategia nazional bat antolatzeko premian, eta estrategia hori lantzen ari dira gaur egun (Segurtasun Nazionalako Saila, 2022).</p>
<p>2.2 Aipatu zure herrialdeko bi ikasketa gutxienez, zeinetan egileek baieztatzen duten beharrezkoa dela alfabetatze mediatikoko edukiak</p>	<p>Sádaba, C. eta Salaverría, R. (2023). Desinformazioari aurre egitea alfabetatze mediatikoarekin: Europar Batasuneko joeren azterketa. <i>Revista Latina de Comunicación Social</i>, (81), 1-17. https://doi.org/10.4185/RLCS-2023-1552</p>

<p>txertatzea hezkuntza formalean edo informalean.</p> <p>Laburbildu ondorioak.</p> <p>edo bere</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egileek Europako eta EBko herrialdeetako txostenak eta lege-testuak aztertzen dituzte, eta ondorioztatzen dute desinformazioari aurre egiteko beharrezkoa dela «alfabetatze mediatikoa hezkuntza formalean eta informalean agertzeko konpromiso argia» (Sádaba eta Salaverría, 2023:27). Egileek beren ondorioetan adierazten dutenez, irakasleek kompetentzia hori sustatzeko behar diren ezagutzak eskura ditzaten, «komunikazio-profesionalen inplikazioa funtsezkoa da edozein ekimenek arrakasta izan dezan». <p>Herrero-Curiel, E. eta La-Rosa, L. (2022). Bigarren hezkuntzako ikasleak eta alfabetatze mediatikoa desinformazioaren aroan. <i>Jakinaztea</i>, 73, 95-106. https://doi.org/10.3916/C73-2022-08</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egileek ondorioztatzen dute alfabetatze mediatikoa eta informazionala gainditu gabeko ikasgaia dela oraindik bigarren hezkuntzako ikasketan (Herrero-Curiel eta La-Rosa, 2022). Ikerketak bigarren hezkuntzako irakasleei egindako 77 elkarrizketa sakon barne hartzen ditu, eta haiak diotenez, «ez dago pentsamendu kritikorik eduki mediatikoak jorrazteko orduan» (Herrero-Curiel eta La-Rosa, 2022:103). Ikerketan, egileek Espainia osoko Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBH) 1651 ikasleri egin zieten inkesta, eta ohartarazi zieten, Interneten nabigatzen eta sare sozialak behin eta berriz erabiltzen ohituta egon arren, «defizit bat dutela alfabetatze mediatikoarekin lotutako oinarritzko gaitasunetan».
<p>2.3 Ikasgelan desinformazioari aurre egiteko irakasleei alfabetatze mediatikoari buruzko prestakuntza ematen dieten bere herrialdeko bi erakunderen izena, gutxienez.</p> <p>Laburbildu bere lana.</p>	<p>Maldita.es Fundazioa</p> <ul style="list-style-type: none"> • QYourself proiektuko bazkidea, Maldita.es irabazi-asmorik gabeko fundazio/hedabide bat da, gaztelaniazko desinformazioaren aurka borrokatzen duena eta gardentasuna sustatzen duena, datuak egiaztatuz, heziz eta datuen kazetaritzaren bidez. Maldita.es-ek uste du hezkuntza dela desinformazioari aurre egiteko modurik onena. • Hortik Maldita Educa, alfabetatze mediatikoan eta hainbat publikorentzako (gazteak barne) materialen eta tailerren garapenean esperientzia handia duen saila, urtero 2.000 pertsona baino gehiago prestatzen dituena. Beste tresna batzuen artean, hezkuntza-edukien gordailu bat garatu du, irakasleek alfabetatze mediatikoari buruzko baliabideak aurki ditzaten, testuetatik hasi eta ikasgelan erabil ditzaketen jolas eta infografiataraino. • Maldita.es ek Iberifier zuzentzen du, Espainiarako eta Portugalerako bitarteko digitalen eta egiaztapenen behatokia, Europako Batzordeak finantzatua eta Bitarteko Digitalen Europako Behatokiari (EDMO) lotua. Proiektu horretan, erakundeak, besteak beste, ikasketa-plan estandarizatu bat zehazten lan egiten du, kazetariei eta unibertsitateei datuak egiaztatzen eta alfabetatze mediatikoa erakusten irakasteko. <p>EFE Egiaztatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • EFE Verifica desinformazioaren aurkako EFE Agentziaren tresna bat da. EFE albiste-agentzia liderra da Espainian, eta, agentziaren beraren arabera, haren izateko arrazoia gertakariak diren bezala kontatzea da, bere iritziak eman gabe. Agentzia bat dator UNESCOk, Europako Kontseiluak eta Kazetarien Nazioarteko Federazioak ezarritako kazetaritza-etika profesionalaren printzipioekin. Desinformazioari

	<p>erantzuteko, EFEk egiaztapen-zerbitzua abiarazi zuen 2019an: EFE Verifica. Harrezkero, gaztelaniazko faltsutasunen aurkako informazio erabilgarria ematen du, mezu, bideo, argazki edo adierazpenen bidez. Agentziaren arabera, helburua da «eztabaida publikoa hobetzen eta erabaki informatuak hartzen laguntzea». EFE Verifica ere Iberifierren parte da.</p> <p>Newtral</p> <ul style="list-style-type: none">• Newtral komunikabideen startup espainiar bat da, 2018an Ana Pastor kazetariak sortua, desinformazioaren aurka borrokatzeko. Newtral Educación saila 2019an sortu zen, ikastetxeetan, institutuetan, unibertsitateetan eta beste prestakuntza-zentro batzuetan pentsamendu kritikoa sustatzeko. 2022an, 40 hitzaldi eta ikastaro eman zituen, Newtralek bere webgunean jakinarazi duenez. Newtral ere datuen egiaztatzaile da Iberifierren.
--	---

Alemania

2. Desinformazioaren aurkako neurriak	Erantzuna
<p>2.1 Adieraz itzazu zure herrialdeak azken bost urteetan desinformazioaren aurka borrokatzeko jarraitu dituen estrategia nagusiak (balizko arau-esparrua, agentziak, foroak edo aditu-taldeak sortzeko aukera...).</p>	<p>Alemaniak aktiboki lan egin du desinformazioari aurre egiteko, hainbat strategiaren bidez; besteak beste, neurri arautzaileak, lege bat aldarrikatzea, agentziak sortzea eta adituekin lankidetzan aritzea. Hezkuntza eta Ikerketako Ministerio Federalak (BMBF), adibidez, gaur egun hamar proiektu berri finantzatzen ditu, zeinetan zientzialariek albiste faltsuak eta beste desinformazio-modu batzuk ikertzen baitituzte, kontraneurriak garatzeko:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="486 837 1433 1115">1. DeFaktS: «DeFaktS – Desinformazio-kanpainetako faktore eta baliabide estilistikoak ezagutzea eta ezagutaraztea» proiektuan, ikertzaileek sare sozialetako eta mezularitza-taldeetako mezuak aztertzen dituzte. Datuak adimen artifiziala entrenatzeko erabili nahi dituzte. Desinformazioaren faktore eta baliabide estilistiko bereizgarriak ezagutzen ikasi beharko luke. Mezuetan estilo-baliabide susmagarriak agertzen direnean erabiltzaileei abisatzeko aplikazio bat sortzea da proiektuaren helburua. https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/defakts<li data-bbox="486 1144 1433 1391">2. DESIVE2: «DESIVE2 – Itxura zientifikoa duen desinformazioaren aintzatespena eta ulermena hobetzea» proiektuan, ikertzaileek ustez zientifikoa den desinformazioaren hedapen digitalerako mekanismoak aztertzen dituzte. Horretarako, herritarrei galdetu nahi diete zerk bultzatzen dituen informazioa zabaltzera (egiaztatu gabe). Emaizetatik abiatuta, desinformazioari aurre egiteko eredu bat garatuko da. https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/desive2<li data-bbox="486 1420 1433 1756">3. DYNAMO: «DYNAMO: desinformazioa hedatzeko modu oso dinamikoak ulertzea, ezagutzea eta borrokatzea» proiektuan, ikertzaileak aztertzen ari dira nola hedatzen den desinformazioa mezularitza-zerbitzuetan, eta nola «hedatzen» den beste sare sozial batzuetara. Era berean, kontrol-estrategiak bideratzeko oinarri izan daitezkeen patroik errepikakorrek zein neurritan dauden aztertzen dute. Desinformazio-kanpainen azpian dauden ereduak ere ikertuko dira, baita eduki emozionalak hedapenean duen eragina ere. Desinformazioaren hedapena indargabetzen duten tresnak garatzea da helburua. https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/dynamo<li data-bbox="486 1785 1433 1995">4. FakeNarratives: «FakeNarratives - Irrati-difusio publikoko desinformazio-narratibei eta albiste alternatiboen bideoei buruzko ikerketa» proiektuan, ikertzaileak desinformazio-narratibak aztertzen ari dira, bai eta irrati-difusio publikoko albistegietan eta informazio alternatiboko bideoetan ere. Horretarako, diskurtso- eta hizkuntza-analisiak erabiltzen dituzte, bai eta humanitate digitalak ikertzeko metodoak ere. Gainera, ereduak ikaskuntza automatikoaren bidez ezagutu nahi dira. Desinformazio-narratiben mekanismoak eta estrategiak

modu sistematikoan ezagutarazi ahal izango dituen tresna digital bat sortzea da helburua.

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/fakenarratives>

5. **Hybrid**: «Lineako komunikabideetan desinformazio-kanpainak denbora errealean hautematea» proiektuan, ikertzaileak softwarean oinarritutako analisi-tresna bat garatzen ari dira, adituei desinformazio-kanpainak hobeto ebaluatzen laguntzeko. Ikertzaileek analisi automatikoa eta giza esperientzia konbinatzen dituzte desinformazio-kanpainak detektatzeko. Analisi-tresnaren helburua da lineako komunikabideetako eta sare sozialetako datu-kantitate handiak denbora errealean ebaluatu ahal izatea eta denbora-patroiak erregistratzea. Datu horietatik abiatuta, adituek sakonki ebalua ditzakete desinformazio-kanpainak eta horien ondorioak.

<https://hybrid.social/>

6. **IKIP**: «IKIP – Desinformazio-kanpainetan esku hartzeko eta prebenitzeko komunikazio-estrategia berritzaileak» (IKIP) proiektuan, zientzialariek narrazioen narrazio-ereduak eta baliabide estilistikoak ikertzen dituzte, pertsonak desinformatzea eragiten duten alderdi psikologikoei eta nortasun-ezaugarriei dagokienez. Horretan oinarrituta, prestakuntza-ikastaroak, tailerrak, hezkuntza-kontzeptuak eta komunikazio-estrategiak garatzen dituzte, desinformazioarekiko suszeptibilitatea arintzeko.

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/ikip>

7. **noFAKE**: «noFAKE: datuen egiaztapen efizientea adimen artifizialaren eta crowdsourcing bidez» proiektuan, ikertzaileak desinformazioa detektatzeko laguntza-sistema bat garatzen ari dira, datu kopuru handiak automatikoki iragazteko: material testual eta grafiko susmagarria alde aurretik sailkatzen da, antzeko materialarekin lotzen da eta materiala banatzeko ibilbideak zehazten dira. Laguntza-sistemaren helburua alde aurretik prestatutako langileei informazio-materialaren fidagarritasuna ebaluatzen laguntzea da.

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/nofake>

8. **NOTORIOUS**: «NOTORIOUS: Desinformazio-kanpainetan ospetsuen zeregina zientziaren ikuspegitik» proiektuan, zientzialariek komunikazio politikoa eta sare sozialetan desinformazioaren hedapenean egiten duten lana ikertzen dute. Ospetsuak plataforma digital askotan agertzen direnez, erraz erabil daitezke plataformen arteko desinformazioa hedatzeko markatzaile gisa. Desinformazioaren banaketa-kanalen azterketa zientifiko baten bidez, azpiko banaketa-ereduak ikertuko dira.

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/notorious>

9. **PREVENT**: «PREVENT - Desinformazio digitaleko kanpainak prebenitzeko neurriak irakasteko prestakuntza-ikuspegia» proiektuan, ikertzaileek bulegoak, agintariak eta erakundeak gaitu nahi dituzte iritzi publikoaren berriazko manipulazioari aurre egiteko. Horretarako, ikertzaileak prestakuntza-tresna bat garatzen ari dira. Tresna horrek, alde batetik, desinformazioaren agerpen eta hedapen selektiboa simulatzen du, eta, bestetik, garatu beharreko kontraneurrien eragina ebaluatzen du. Simulazioak prestakuntza-agertoki errealistak erabiliz egiten dira (adibidez, COVID-19aren pandemia).

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/prevent>

10. **VERITAS**: «VERITAS: Osasun-gaiei buruzko desinformazioa ezagutzea eta horri adimen artifizialarekin aurre egitea» proiektuan, ikertzaileek datu-multzo bat sortu nahi dute, albiste publikoen atarrietako, sare sozialetako eta

ezagutza espezializatu eta adituetakoa informazioa barne hartuko duena. Datuak ateratzeko eta egituratzeko, datu-meatzaritzako eta adimen artifizialeko metodoak erabiltzen dituzte. Datu guztien laguntzarekin, herritarrek informazio bila dabiltzanean faltsutasunak eta desinformazioa azkarrago ezagutzeko aukera izan beharko lukete.

<https://www.forschung-it-sicherheit-kommunikationssysteme.de/projekte/veritas>

2017an, Alemaniak NetzDG (Sarea aplikatzeko Legea) ere sortu zuen. Lege horrek sare sozialetako plataformei eskatzen die azkar ezabatzeko legez kanpoko edukiak, gorroto-diskurtsoak eta albiste faltsuak barne. Lege hau betetzen ez duten plataformek isun handiak izan ditzakete.

Honako hauek ere badituzte:

GADMO: Bitarteko Digitalen Alemaniako Behatokia (GADMO) datu-egiaztaizailen, alfabetatze mediatikoan adituen eta zientzialarien aliantza da, eta ikuspegi koordinatua hartzen du desinformazioari eta informazio okerrari aurre egiteko. Helburu horrekin, mundu germanoparlantearen datuak egiaztaizeko erakunde nagusiek lehen aldiz lagundu zuten: Deutsche Presse-Agentur (dpa), Agence France-Presse (AFP), Austria Presse Agentur (APA) eta irabazi-asmorik gabeko CORRECTIV idazketa independentea. Lankidetzan aritzen dira Kazetaritza Institutuko eta Dortmundeko Unibertsitate Teknikoko Estatistika Fakultateko eta Austriako Teknologia Institutuko (AIT) komunikazioaren eta datuen zientzialariek.

<https://gadmo.eu/en/>

GMK: Gesellschaft für Medienpädagogik und Kommunikationskultur in der Bundesrepublik Deutschland e. V. - Komunikabideen Hezkuntzarako eta Komunikazioaren Kulturarako Elkartea (irabazi-asmorik gabeko erakunde erregistratua) hezkuntza, kultura eta hedabideak lantzen dituen nazio mailako elkarte profesionala da. Hezkuntza mediatikoaren eta alfabetatze mediatikoaren aurrerapenaren alde egiten du. Elkartek ikerketaren eta praktikaren arloko pertsona interesdunak eta konprometituak biltzen ditu, eta informazio-trukea bermatzen du.

<http://www.gmk-net.de>

Herrialdeak garatutako beste estrategia batzuk honako hauek izan dira:

Alemaniako Prentsa Bulego Federaleko lantaldeak lantalde bat sortu zuen Prentsa Bulego Federalaren barruan, desinformazio-kanpainak gainbegiratzeko eta aztertzeke. Talde honek informazio faltsua identifikatzeko eta indargabetzeko lan egiten du, bereziki hauteskunde-aldietan.

Lankidetzaren enpresa teknologikoekin: Alemaniako Gobernuak elkarriketak eta negoziazioak egin ditu enpresa teknologiko nagusiekin, hala nola Facebookekin, Twitterrekin eta Googlerekin, beren plataformen edukiagatik erantzukizun handiagoa har dezaten animatzeko. Horrek esan nahi du okerreko informazioa zabaldu behar dela eta eragina geldiarazteko neurriak aplikatu behar direla.

Sentsibilizazio-kanpainak: Jaurlaritzak sentsibilizazio publikoko kanpainak egin ditu, herritarrek desinformazioaren arriskuei buruz eta Interneten aurkitzen duten informazioa kritikoki ebaluatzeko moduari buruz hezteko.

Datuak egiaztaizeko erakundeei laguntzea: Alemaniak laguntza eman die datuak egiaztaizeko erakunde independenteei, informazioa egiaztaizeko eta narratiba faltsuak gezurtatzeko. Erakunde horiek berebiziko garrantzia dute desinformazioa identifikatzeko eta zuzentzeko.

Lankidetzaren Europar Batasunarekin: Alemania, Europar Batasuneko kide den aldetik, EBko beste estatu kide batzuekin lankidetzan aritu da desinformazioari

	<p>aurre egiteko ekimenetan. Horren barruan sartzen da jardunbide onenak partekatzea, erantzunak koordinatzea eta mugaz gaindiko desinformazio-kanpainei ekitea.</p> <p>Alfabetatze mediatikoko programak: Alemaniako Gobernuak biztanleen alfabetatze mediatikoa hobetzeko hezkuntza-programetan inbertitu du, pertsonen informazio-iturri fidagarriak bereizten eta desinformazioaren eraginari aurre egiten lagunduz</p>
<p>2.2 Aipatu zure herrialdeko bi ikasketa gutxienez, zeinetan egileek baieztatzen duten beharrezkoa dela alfabetatze mediatikoko edukiak txertatzea hezkuntza formalean edo informalean.</p> <p>Laburbildu bere ondorioak.</p>	<p>Gaiari buruzko ikerketen buruzko erreferentzia asko aurkitu dira! Hona hemen gaiari buruzko erreferentzia espezifikoagoak:</p> <p>https://www.gmk-net.de/publikationen/artikel/</p> <p>Eta, era berean, uste dugu onenak «Digitales Deutschland» proiektuaren parte direla; izan ere, atal bat du webgunean, gai horri buruzko artikuluz zientifiko ugariarekin.</p> <p>«Digital Deutschland»: «Digital Germany «Monitoring the digital competence of the population» programaren helburua da herritar guztiak digitalizazioaren aurrean duten lehia sustatzeko oinarriak ezartzea. Digital Germanyk datu-base batean espezializatutako azterlanak eta literatura prestatzen ditu, eta azterlan empiriko eta ezagutza espezializatu gehiago garatzen ditu. «Kompetent» proiektuaren aldizkariak modu ulergarri eta laburrean erakusten ditu egungo eztabaidak eta terminoak. 2020tik, adimen artifizialaren gaiari ere arreta berezia jartzen zaio. https://digid.jff.de/</p> <p>1. Schüller, K., Busch, P. eta Hindinger, C. (2019). Future Skills: Ein Framework für Data Literacy – Kompetenzrahmen und Forschungsbericht (Arbeitspapier Nr. 47). Hochschulforum Digitalisierung. https://hochschulforumdigitalisierung.de/wp-content/uploads/2023/09/HFD_AP_Nr_47_DALI_Kompetenzrahmen_WEB.pdf</p> <p>Txosten honetan, egileek trebetasun digitaletarako gaitasun-esparru bat garatzen dute, alfabetatze digitala erabiliz adibide gisa. Argitalpenak hainbat diziplinako ordezkariak ditu, datuen alfabetatzearen gaiari buruz hitz egiten dutenak (adibidez, datuen alfabetatzearen garrantzia), bakoitzak bere eremuan. Horren barruan sartzen dira kompetentziak, haien definizioa eta horietatik eratorritako portaera-adierazleak. Hori oinarri hartuta, neurketatresna bat ere diseinatuko da ikasketa-planak garatzeko arduradunei eta unibertsitateetako irakasleei alfabetatze digitala ebaluatzen laguntzeko. Datuetan alfabetatzeko testuinguruan, egileek ikaskuntza-helburu kognitiboak eta afektiboak deskribatzen dituzte. Diziplina espezializatu askotan, erabakiak gero eta gehiago hartzen dira datuetan oinarrituta; horrek esan nahi du gero eta garrantzitsuagoa dela datuetatik abiatuta jarduteko gomendioak interpretatzea eta bideratzea.</p> <p>Alfabetatze digitala, datuetan alfabetatzea, informazioan alfabetatzea eta alfabetatze estatistikoa ezin dira erabat bereizi. Hala ere, alfabetizazio etikoa metagaitasuntzat har daiteke, beti sortzen baita etikaren ikuspegitik zuzena denaren auzia. Izan ere, datuak biltzea, erabiltzea, prozesatzea eta aztertzea ezin dira haien interpretaziotik eta aplikaziotik bereizita hartu. Egileek prozesuaren ikuspegitik kokatzen dituzte lehiaren kontzeptuak. Haientzat, gaitasunak «zeregin defingarri bat betetzeko portaera eta jarrera eraginkorren multzoak» dira (24. or.). Egileek alfabetatze digitala deskribatzen dute, alde batetik, esperientzia duten adituek datu-produktuak sortzeko duten gaitasun gisa, eta, bestetik, azken erabiltzaileek datuak behar bezala erabiltzeko gaitasun gisa.</p>

	<p>2. Seufert, Sabine; Guggemos, Josef; Tarantini, Eric: Digitale Transformation in Schulen – Kompetenzanforderungen an Lehrpersonen - En: Beiträge zur Lehrerinnen- und Lehrerbildung: Zeitschrift zu Theorie und Praxis der Aus- und Weiterbildung von Lehrerinnen und Lehrern 36 (2018) 2, 175-193 or. - URN: nbn: 0111-pedocs-170969 - DOI: 10.25656/01:17096</p> <p>Eraldaketa digitalak irismen handiko ondorioak ditu ekonomian eta gizartean. Hori hezkuntza-sektoreari ere aplikatzen zaio, eta, beraz, irakasleei. Gure artikulua hezkuntza-sektorean eraldaketa digitala garatzeko bideei buruzkoa da. Garapen-bide horiek erreferentzia arauemaile gisa balio dute irakasleen funtsezko «konpetentzia digitalak» definitzeko. Irakasleen konpetentzia digitalak modelatzeko gure esparrua konpetentzia profesionalaren kontzeptuan oinarritzen da, eta zabaldu egiten du. Horrek argi uzten du kontua ez dela soilik eduki digitalak maneiatzea, baizik eta eraldaketa digitalak inplikazioak ere badituela irakaskuntza-metodoetan eta eskola-garapenean. Suitzako bederlatzi merkataritza-eskolatara 215 irakasleren laginean oinarrituta, irakasleek lehia garatzeari eta haren alderdi garrantzitsuei buruzko emaitzak aurkeztuko ditugu, eta irakasleen prestakuntzarako inplikazioei buruz eztabaidatuko dugu.</p> <p>3. Lorenz, Ramona [Hrsg.]; Yotyodying, Sittipan [Hrsg.]; Eickelmann, Birgit [Hrsg.]; Endberg, Manuela [Hrsg.]: Schule digital – der Länderindikator 2021. Alemaniako I. bigarren hezkuntzan bitarteko digitalekin irakastea eta ikastea: estatu federatuen arteko alderaketa eta 2017tik aurrerako joera. Münster; New York: Waxmann 2022, 212 or. - URN: urn: nbn: de: 0111-pedocs-246067 - DOI: 10.25656/01:24606 https://www.pedocs.de/frontdoor.php?source_opus=24606</p> <p>2021eko adierazle nazionalak, orain, laugarrenez aurkezten ditu Alemaniako baliabide digitalen bidezko eskolako irakaskuntzari eta ikaskuntzari buruzko kontrol-emaitzak eta ezagutzak, estatu federatuen arteko konparazio batean. Hezkuntza-jarraipenari dagokionez, azterketak ikasgelako irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuen ikuspegi orokor eguneratua eskaintzen du, bigarren hezkuntzako irakasleen ikuspegitik. Gainera, eskoletako digitalizazioarekin lotutako esparru-baldintzak aztertzen dira, gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari baitira koronabirusaren pandemiaren testuinguruan. Eskoletako ekipamendu eta laguntza informatikoarekin, bitarteko digitalen erabilerarekin, irakasleen gaitasun mediatikoekin eta ikasleen informatika- eta informazio-gaitasunen sustapenarekin, adierazle nazionalaren azterketako lau arlo nagusi jorratzen dira, joerei eta bilakaerei dagokienez, 2017ko adierazle nazionalaren emaitzekin alderatuta. Gainera, egungo ikasketa-zikloan, ITko inbertsio-programa federalek eta estatalek eskoletan hautematen dituzten ondorioak aztertzen dira, eta gogoeta egiten da koronabirusaren pandemiaren ondoren hartutako neurriek eragindako irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuetan eta etorkizunekoetan digitalizazioa sustatzeari buruz. Irakasleak digitalizazioari dagokionez profesionalizatzerara bideratutako alderdiak dira.</p>
<p>2.3 Ikasgelan desinformazioari aurre egiteko irakasleei alfabetatze mediatikoari buruzko prestakuntza ematen dieten bere herrialdeko bi erakunderen izena, gutxienez.</p> <p>Laburbildu bere lana.</p>	<p>Hauek dira alfabetatze mediatikoa sustatzen eta desinformazioari aurre egiten jardun duten Alemaniako erakunde nabarmenetako batzuk:</p> <p>1. Medienanstalt Berlin-Brandenburg (mabb): Medienanstalt Berlin-Brandenburg Berlingo eta Brandeburgoko estatuetako komunikabideen arloko agintaritza da. Helburu nagusia irati-difusioa arautzea bada ere, hezkuntzarekin eta alfabetatze mediatikoarekin lotutako hainbat ekimenetan parte hartzen du Mabbek. Lankidetzan aritzen da eskolekin, hezitzaileekin eta interesa duten beste alderdi batzuekin, ikasleen eta irakasleen artean alfabetatze mediatikoa sustatzeko. https://www.mabb.de/</p>

2. KboM: Keine Bildung ohne Medien - «Ez hezkuntzara komunikabiderik gabe !» Hezkuntza mediatikoaren integrazio iraunkorra sustatzeko ekimena, hezkuntzaren eremu guztietan.
[https://www.keine-bildung-ohne-medien.de /](https://www.keine-bildung-ohne-medien.de/)
3. CORRECTIV interes publikoan oinarritutako komunikabide-enpresa bat da, demokrazia indartzen duena. Saritutako argitalpen-talde gisa, ikerketa-kazetaritza defendatzen du. Eztabaida publikoak sustatzen ditu, herritarrekin lankidetzan aritzen da gure ikerketetan, eta gizartea sustatzen du hezkuntza-programen bidez.
[https://correctiv.org /](https://correctiv.org/)
4. Klicksafe: Alemaniako ekimena da, Europako Batzordeak finantzatua, eta lineako segurtasuna, alfabetatze mediatikoa eta Interneten erabilera arduratsua sustatzea du helburu. Publiko nagusia haurrak eta gazteak diren arren, klicksafek hezitzaile eta gurasoentzako baliabideak eta prestakuntza ere eskaintzen ditu. Helburua da irakasleei ikasgelan erronka digitalei heltzeko behar diren ezagutzak eta tresnak ematea, desinformazioa barne.
[https://www.klicksafe.de /](https://www.klicksafe.de/)
5. Lie Detectors: irabazi-asmorik gabeko erakunde sortu berria da, Europako Batzordeak saritua, Europa osoko gazteen eta irakasleen artean pentsamendu kritikoa eta informazio-alfabetatzea indartzeko. Komunikabide espezializatuetako kazetari profesional ezagunak ditu, eta ikasgeletara joaten dira ikasleekin eta hezitzaileekin albiste faltsuen fenomenoari buruz hitz egiteko, egiaztatze metodoak aurkezteko eta kazetaritza profesionalean eta informazio etikoaren erronketan sartzeko.
[https://lie-detectors.org/were-hiring-programm-direktorin-deutschland /](https://lie-detectors.org/were-hiring-programm-direktorin-deutschland/)
6. Mimikama plataforma liderra da alemanek hitz egiten duten herrialdeetan, Interneten albiste faltsuak eta iruzurrak detektatzeko. Herritarrak informazio faltsuari eta lineako iruzurrezko jardueri buruz hezteko du helburu, Internet seguruagoa eta fidagarriagoa lortzen laguntzeko.
[https://www.mikama.education /](https://www.mikama.education/)

2. Desinformazioaren aurkako neurriak	Erantzuna
<p>2.1 Adieraz itzazu zure herrialdeak azken bost urteetan desinformazioaren aurka borrokatzeko jarraitu dituen estrategia nagusiak (balizko arau-esparrua, agentziak, foroak edo aditu-taldeak sortzeko aukera...).</p>	<p>Esparru juridikoa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Greziako lehen legea, merkatua manipulatzeari buruzkoa, hedabideen, Interneten edo finantza-tresnei, zurrumurruei edo albiste engainagarriari buruzko informazio faltsua edo engainagarria ematen duen edo eman dezakeen beste edozein informazio-bideren bidez zabalduz, baldin eta hedatzaileak informazioa, zurrumurruek edo berriak faltsuak edo engainagarriak zirela bazekien edo jakin behar bazuen, 2025ean aldarrikatu zen. 2) Greziako Parlamentuak 2021eko azaroaren 11n onartutako Zigor Kodearen xedapen batek delitu gisa tipifikatzen du «albiste faltsuak» zabaltzea. Aldatutako Zigor Kodearen ardatza informazio faltsua zabaltzea da, herritarren artean kezka edo beldurra sor dezakeena edo ekonomia nazionalarekiko konfiantza publikoa, herrialdearen defentsa-gaitasuna edo osasun publikoa ahuldu dezakeena, eta bost urte arteko espetxe-zigorra ezartzen da. Legea Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen azaroaren 12an, eta geroago jarri zen indarrean. Hala ere, xedapen hori komunikabideen profesionalak, gizarte zibila eta Gobernuaren politikak kritikatzeko edo horien aurka egiten duen edonor zigortzeko bidegabe erabiltzeko arrisku larria dago, eta hori oztopo izango litzateke adierazpen-askatasunerako eta komunikabideetarako (Iturria: Human Rights Watch). Kezka horiek direla eta, Gobernuak kendu egin du Zigor Kodearen 191. artikulua eztabaidagarria, albiste faltsuak zabaltzeari buruzkoa. Artikulu horrek erreakzio-ekaitz bat eragin zuen erakundeen aldetik, baina, batez ere, kazetari-elkarteen aldetik, 2021eko azaroan onartu zen bitartean. Xedapen horrek, zentsura-modu gisa salatuta, albiste faltsuaren definizioa zabaltzeko delituetan sartu baitzuen, hau da, kondenarako emaitza zehatzik izan beharrik gabe. 3) Hala, 2022ko abenduan, xedapena adierazpen-askatasunerako arriskutsua zela uste zuten kritiken aurrean, Zigor Kodearen artikulua aldatu zen. Orain zehazten denez, delitu bat egiteko eta prozesu penal bat hasteko, jada ez da nahikoa arrisku «abstraktu» bat frogatzea; aitzitik, beldurra eta kezka ez ezik, beldurra ere eragiteko «emaitzaren» frogak egon behar dira. Bestela esanda, ekintzek eta emaitzek babestuta egon behar dute. 4) Reporteros sin Fronteras (RSF) enpresak 2022an urtero argitaratutako datuen arabera, Greziak hogeita hemezortzi postu galdu ditu aurreko urtearekin alderatuta prentsa-askatasunari dagokionez, eta orain 180 herrialdeetako 108. postuan dago. <p>Institutu nazionalak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) Ikus-entzunezko Hedabideen eta Komunikazioaren Zentro Nazionala: Ikus-entzunezko Hedabideen eta Komunikazioaren Zentro Nazionala (EKOME) lehengo Politika Digitalaren, Telekomunikazioen eta Komunikabideen Ministerioaren 4339/2015 Legeak sortu zuen, eta 2017ko abenduan hasi zen funtzionatzen. Zuzenbide pribatuaren pean jarduten duen erakunde juridikoa da, eta Gobernantza Digitaleko Ministerioak gainbegiratzen du, ikus-entzunezko

	<p>industriaren sektore guztietan ekimen publikoak eta pribatuak, atzerrikoak zein nazionalak, sustatzeko eta bultzatzeko. EKOMEk profesionalentzako prestakuntza- eta hezkuntza-programak garatzen ditu etengabe (birziklatzea, gaitasunak hobetzea). Ikus-entzunezkoen sektoreko elkarte profesionalekin eta hezkuntza-erakunde eta -organismoekin duen lankidetzaren sendoari esker, sinergiak eta finantzaketa-planak bilatzen ditu sistematikoki, eta prestakuntza-programa garrantzitsuetan parte hartzen du. https://www.ekome.media/</p> <p>6) Hellenic Audiovisual Institutua (I.O.M.): Hellenic Audiovisual Institutua 1994an sortutako Greziako ikus-entzunezko komunikazioaren arloko ikerketa aplikatuko erakunde nazionala da. IOMak ikerketa metodikoko proiektuak gauzatzen ditu, batez ere ikus-entzunezko baliabideekin lotutakoak: irratia, telebista, zinema, multimedia eta teknologia berriak. Hala ere, institutuak, ikerketa-gaitasunez gain, Greziaren posizioak ordezkatzeko eta koordinatzeko dituen ikus-entzunezko industria babesteko Europako prozedura eta programetan, hala nola «Media Plus» eta «Europako Ikus-entzunezkoen Laborategia» programa paneuropeo. https://www.translatum.gr/forum/index.php?topic=189265.0</p>
<p>2.2 Aipatu zure herrialdeko bi ikasketa gutxienez, zeinetan egileek baieztatzen duten beharrezkoa dela alfabetatze mediatikoko edukiak txertatzea hezkuntza formalean edo informalean.</p> <p>Laburbildu bere ondorioak.</p>	<p>1. Andriopoulou, I. (2010eko abenduaren 10a). Alfabetatze mediatikoa sartzeko Greziako eskoletan: oztopo-karrera [Hitzaldiko aurkezpena]. Hezkuntza Mediatikoaren Elkarte eta Hautzaroa, Gazteria eta Komunikabideak Aztertze Zentroa, Londresko Unibertsitatea. https://milunesco.unaoc.org/mil-articles/introducing-media-literacy-in-greek-schools-a-hurdle-race/</p> <p>Laburbilduz: artikuluaren helburua Greziako alfabetatze mediatikoaren panorama definitzea da, azken hamarkadan garatu den bezala, hezkuntza-sisteman erabat integratzea eragozten duten parametro sozialak aipatuz. Garrantzitsua da hezkuntza-sistema formalaren sustrai kontserbadoreekiko elkarreragina eta elkarreragina aztertuko dituela, oztopo izan baitira hezkuntza mediatikorako bidea erraztu beharrean.</p> <p>2. Andriopoulou, I., Papadimitriou, S. eta Kourti, E. (2014ko maiatzaren 1a). Alfabetatze mediatiko eta informazionalerako politikak Grezian [TRANSLIT proiektuaren zati bat]. ANR TRANSLIT eta COST «Audientziak eraldatzen/Sozietateak eraldatzen». https://www.researchgate.net/publication/334698176_Media_Information_Literacy_Policies_in_Greece</p> <p>Laburpen laburra: Bigarren eta lehen hezkuntzako irakasleek eta ikasleek eskala handiko hainbat proiektutan parte hartzen dute, Web 2.0k eskaintzen dituen aukerak erabiliz, lankidetzan aritzeko eta ideiak, ezagutzak eta informazioa trukatzeko. Bestalde, Atenaseko Unibertsitatearen Liburu Zuriaren txostenak adierazten du irakasleei ez litzaiekeela gustatuko irakaskuntza-praktika tradizioaletatik urruntzea, eta ez direla seguru sentitzen ekimen jakin batzuetan parte hartzen ez dutelako. Txostenak arlo digitalean kualifikatutako irakasle-talde bat sortzea proposatzen du. Irakasle horiek prestatzaile gisa lan egin eta jardungo dute, eta, beraz, tokiko ekintza biderkatuko dute, tailerrak, mintegiak eta hitzaldiak antolatuz. Parte-hartzaileek ideia berritzaileei buruzko informazioa jasoko dute eta ideia horiekin ohituko dira, baita ikaskuntzan komunikabideak txertatzearekin eta ikasketa-planari lotutako aplikazio praktikoekin ere. Proposamen horiek guztiek plangintza estrategikoa eta ekintzen koordinazioa eskatzen dute, dagozkion erakunde publikoen eta alderdi interesdunen lankidetzaren bidez. Komunikabideak hezkuntza-proiektu nazionaletan eta europarretan, administrazioan, kalitate-kontrolan eta maila handiko komunikazioan erabiltzen dira. Mundu konplexu, aldakor eta baldintzatuan, hezkuntza-politiken helburu estrategikoetako bat da hezkuntza komunikabideetan txertatzea, derrigorrezko hezkuntzaren ikasketa-planaren zati gisa eta irakasleen prestakuntzan. Gainera, gero eta heldu gehiagok bigarren</p>

	<p>aukera bat behar dute hezkuntzan, eta urrutiko ikastaroetara joan behar dute, lanaldi osoan lan egiteaz gain. Malgutasun handiagoa behar da, eta horrek gero eta garrantzi handiagoa ematen die ikaskuntza elektronikoa eta ikaskuntza-ingurune mistoei. Alfabetatze mediatikoa funtsezkoa da hezkuntza-maila guztietan parte hartzeko, komunikatzeko eta lankidetzan aritzeko helburuak lortzeko. Beraz, agintariek etengabe jarraitu behar dute XXI. mendeko hezkuntzaren norabide aldakor guztiak lantzen eta ikasketa-planetan txertatzen, teknologia berriek argi eta garbi definitutako irizpide pedagogikoen arabera baliatzen duten ebaluazio-prozesuaren ahaleginei jarraituz.</p> <p>3. Drigas, A., Bravou, V., Demertzi, E. eta Pagerasimou, Y. (2019). Alfabetatze mediatiko eta digitalari buruzko txostenaren txantiloia. Alfabetatze mediatiko eta digitalari buruzko txosten nazionala: Grezia. (1. ed.). Proiektuaren zati bat: Alfabetatze mediatikoa aro digitalean: irakasleei laguntzea ikuspegi integral baten bidez eskolan. http://meldeproject.eu/wp-content/uploads/2021/10/MeLDE-National-Report-Greece.pdf</p> <p>Laburpen laburra: txosten hau MELDE proiektuaren 1. emaitza intelektuala parte da, eta irakasleen kompetentzia digitalen eta irakaskuntzan erabilitako teknologia digitalen ikuspegi orokorra ematen du, Grezian egindako ikerketaren azterketa xehatua oinarrituta. Txostenak ondorioztatzen duenez, irakasleek eta ikasleek gailu eta teknologia digitalak ezagutzen dituzten arren, gehienek ezagutza urriak dituzte segurtasunaren arloan, batez ere linean. Irakasle gehienek ez dute Interneteko segurtasunari buruzko prestakuntzarik jaso azken urtean, eta ikasle gehienek jaso badute ere, biek ez dute kontuan hartzen segurtasunari buruzko oinarritzko informazioa. Horrek nabarmentzen du irakasleei zein ikasleei segurtasunari eta alfabetatze mediatikoari buruzko prestakuntza egokia emateko beharra.</p> <p>Proiektuaren webgunea: http://meldeproject.eu/</p>
<p>2.3 Ikasgelan desinformazioari aurre egiteko irakasleei alfabetatze mediatikoari buruzko prestakuntza ematen dieten bere herrialdeko bi erakunderen izena, gutxienez.</p> <p>Laburbildu bere lana.</p>	<p>1) Psaroloco alfabetatze mediatikoko proiektua: https://www.psaroloco.org/</p> <p>2) Psaroloco Alfabetatze Mediatikoko Proiektuak (Labs) alfabetatze mediatikoa sustatzen du, sarbide sortzaileko eta edukien analisi kritikoko trebetasunekin, eta irakasleak integratzen ditu zinemaren bidezko ikus-entzunezko alfabetatze berri horren eragile nagusi gisa. Filmen proiektzioak antolatzen ditu (haur eta gazteentzako Psaroloco Zinemaldia), bai eta haur eta nerabeentzat bereziki diseinatutako esperientzia-tailerrak eta lehen eta bigarren hezkuntzako guraso eta irakasleentzako hezkuntza-tailerrak ere.</p> <p>2) Sinbiosia: https://symbiosis.org.gr/</p> <p>Symbiosiaren hezkuntza-programaren helburuen artean honako hauek daude:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giza eskubideak, demokrazia eta zuzenbide-estadia defendatzea eta sustatzea, kalitatezko hezkuntzaren bidez. • Kultura demokratikorako gaitasunak garatzea. • Diskriminazioaren aurka borrokatzea. <p>Gainera, «Desordena informatiboa: gerrako infodemia batean propaganda-teknikak ulertzea» gaiari buruzko tailerrak jarri dituzte abian, parte-hartzaileei informazio engainagarriaren eta/edo faltsuaren iturriak ulertzen laguntzeko eta pentsamendu kritikoa eta alfabetatze mediatikorako trebetasunak aktibatuz, fenomeno horiek ezagutzeko eta horiei erantzuteko, baita beren istorioak sortzeko ere.</p> <p>3) Karposak- KULTURARTEKO HEZKUNTZA ETA KOMUNIKAZIO ZENTROA: https://karposontheweb.org/?lang=en</p> <p>Karpos esperientzia handiko hiru profesionalak sortu zuten, ikus-entzunezko baliabideek, teknologia berriek, irakaskuntzak eta talde-lanak sormena eta ideia-trukea errazten dituztela uste baitute. Interesatzen zaigu gazteak eta helduak herritar</p>

	<p>aktiboagoak bihurtzea gizarte multikultural batean. Uste dugu irudiaren eta soinuaren bidezko adierazpena bitarteko zuzena, intimoa eta erakargarria dela gazteentzat, eta helduek esploratu dezaketela.</p>
--	---

Jarduera erraz baina egituratuaren bidez, denek adieraz dezakete beren diskurtso pertsonala, eta inguruan duten munduaren bertsio propioa aurkez dezakete. Gure helburua da, talde bakoitzaren barruan, komunikatzeko aukera lantzea eta irizpide pertsonalak garatzen laguntzea, gure eguneroko kontsumorako eskaintzen zaizkigun estimuluetarantz.

2. Desinformazioaren aurkako neurriak	Erantzuna
<p>2.1 Adieraz itzazu zure herrialdeak azken bost urteetan desinformazioaren aurka borrokatzeko jarraitu dituen estrategia nagusiak (balizko arau-esparrua, agentziak, foroak edo aditu-taldeak sortzeko aukera...).</p>	<p>Alfabetatze mediatikoari buruzko estrategia nazionalaren ildo nagusiak «La Buona Scuola» legeak aurreikusitako Eskola Digitalen Plan Nazionalan (PNSD) daude. Plan horrek eskola-sistemaren berrikuntza eta hezkuntza digitalaren aukerak ditu ardatz. Estrategiak berrikuntza digitalaren aldeko baliabide askoren erabilera «katalizatzen» laguntzen du, Europako Egitura Funtzen (PON Hezkuntza 2014-2020) baliabideetatik eta 107/2015 Legearen funtsetatik hasita. Planaren helburua da baldintzak sortzea eskola guztiak informazioaren gizartean sar daitezzen, «Internetarako eskubidea» errealitate bihurtuz eta eskoletan sarbide digitaleko kate osoa estaliz, irakaskuntza digitala ahalbidetzeko. Eskoletan tresna digitalen presentzia eta konektibitatea hobetzea aurreikusten du, hiru ekintzaren bidez, hurrenez hurren: banda ultrazabaleko zuntza zabaltzea eskola bakoitzaren ateraino, eskolako espazio guztietako barne-kableak eta konektibitate-tarifa: Internetarako eskubidea eskolan hasten da. Lurraldeko prestakuntza-taldeak osagai garrantzitsuak dira Eskola Plan Digitalari lotutako ekintzak zabaltzeko, bai eta irakasleak prestatzeko eta ikasleek metodologia pedagogiko berritzaileetan dituzten gaitasunak hobetzeko ekintzak sustatzeko ere. Lantalde horiek 2018ko abenduaren 30eko 145. Legearen bidez sortu ziren. Eskualdeko eskola-bulegoek erreferentziazko eskualdeko prestakuntza-taldeak koordinatzen eta gainbegiratzen dituzte lurralde-mailan. Prestakuntza berritzaileko eskualde-poloek («Future Labs» programa) taldeen jarduerak dagozkien USRekin sinergian lotzeko eta babesteko zeregina dute.</p> <p>Taldeko kideak kide diren eskolek zeregin aktiboa dute laguntza teknikoa eta antolakuntzakoa emateko eta emateko orduan. Taldeko irakasleak prozedura konparatibo baten bidez hautatu ziren.</p> <p>Taldeek eskolei eskaintzen dizkieten ekintzen artean, honako hauek daude:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tokiko hezkuntza-erakundeetan babesa eta laguntza ematea, metodologia berritzaile eta jasangarriak dituzten ingurune digitalak sortzeko irtenbideak garatzeko eta zabaltzeko; • antolaketa-eredu berriekin espermentazioa sustatzea eta laguntzea, berrikuntza metodologikoa eta irakaskuntzakoa lortzeko eta didaktika digitalari, herritartasun digitalari, ekonomia digitalari eta komunikabideetako hezkuntzari buruzko proiektuak garatzeko; • tokiko hezkuntza-erakundeetan berrikuntza didaktikoari eta digitalari buruzko prestakuntza-ikastaroak diseinatzeko eta ezartzeko laguntza eta babesa ematea irakasleei, baita eskola-komunitatearen animazioa eta parte-hartzea sustatzeko ere, prestakuntza-tailerrak eta/edo -laborategiak antolatuz; • Hezkuntza-erakundeetan abian dauden espermentuen dokumentazioa, irakaskuntza-metodo berritzaileen eremuan, hartutako prestakuntza-ekintzen jarraipena eta ebaluazioa. <p>PNRRn, PNSDren «Didaktika digital integraturako inguruneak» izeneko 4. ekintzaren helburua da ikastetxeetan laborategiko espazioak sortzea eta tresna digital egokiak hornitzea eskola-ikaskuntzari eusteko eta STEM irakasgaiak (zientzia, teknologia, ingeniariaritzza eta matematikak) irakasteko.</p>

STEMen irakaskuntza indartzea mundu mailako hezkuntza-sistemen lehenetasunetako bat da, ikasleak hezteko, egungo erronkak hobeto uler ditzaten eta herritartasun-eskubideak baliatzeko beharrezkoak diren tresna zientifiko eta teknologikoak kontrola ditzaten, baina baita ekonomiak eta lan-munduak eskatzen dituzten gaitasunak hobetzeko eta areagotzeko ere.

Eskoletan STEMak ikasteko eta irakasteko metodologiak berritzea funtsezko erronka da eskola-eraginkortasuna hobetzeko eta gaitasun teknikoak, sormenezkoak, digitalak, komunikatiboak eta lankidetzakoak eskuratzeko, arazoak konpontzearekin, malgutasunarekin, aldatetara egokitzeko gaitasunarekin eta pentsamendu kritikoarekin batera. Azken helburua da eskola-antolamenduaren eta irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuen eraldaketa digitala bizkortzeko gai den kompetentzia digitalen ekosistema bat sortzea, bat etorri DigComp 2.1 (ikasleentzat) eta DigCompEdu (irakasleentzat) kompetentzia digitalen Europako esparruarekin. Trantsizio digitalerako irakasleen eta eskola-operadoreen etengabeko prestakuntzarako dimentsio anitzeko sistema bat sortzeko ekintzen deialdia, Hezkuntza eta Merezimendu Ministerioak sustatutako hezkuntza digitalari buruzko koordinazio-zentro batean artikulatua, didaktika digitala indartzea eta STEMen irakaskuntza eta eleaniztasuna zabaltzea du helburu, bai eskoletan, bai unibertsitateetan. Aldi berean, inbertsio handiak aurreikusi dira azpiegituretan, bai ikaskuntza-espazioak digitalizatzeko, bai eskola-eraikinen gabeziak konpentsatzeko, segurtasunari eta energia-efizientziari dagokienez.

Berrikuntza Teknologikoko eta Digitalizazioko ministroaren «Italia 2025 Estrategian» (2019ko abenduaren 17a), «Repubblica Digitale» ekimenak zeregin garrantzitsua betetzen du, herrialdearen eraldaketa digitala kultura digitalaren hazkundean eta hedapenean oinarritzen delako premisan oinarrituta. Epidemiaren inpaktu dramatikoak are gehiago nabarmendu du teknologia digitala erabiltzeak duen garrantzia bizitza sozial eta ekonomikorako, bai eta hezkuntzarako ere. Estrategia hori honako hauen laguntzarekin egin da: ministerioak, eskualdeak, probintziak, udalerrak, unibertsitateak, ikerketa-institutuak, enpresak, profesionalak, irrati-telebista publiko nazionala, sektore publikoko elkarteak eta hainbat erakunde, Koalizio Nazionaleko erakundeak, eta Europako Batzordearekiko truke informalak, «Repubblica Digitale» erakundeko Zuzendaritza Batzorde Teknikoaren zuzendaritzapean, eta Eraldaketa Digitaleko Departamentuaren koordinazioa – Ministroen Kontseiluko Presidentetza, Berrikuntza Teknologikoko eta Digitalizazioko ministroaren izenean. Helburu estrategikoetan oinarrituta, eta esparru global baten barruan, esku hartzeko lau ildo identifikatu dira, Gaitasunetarako eta Enplegu Digitalerako Europako Koalizioaren lau zutabeekin bat etorri:

1. Goi-mailako hezkuntza eta prestakuntza: gazteen gaitasun digitalak garatzeko derrigorrezko hezkuntzako zikloen barruan; ekimena Hezkuntza Ministerioak (MI) eta Unibertsitate eta Ikerketa Ministerioak (MUR) koordinatzen dute.
2. Biztanleria aktiboa: sektore pribatuan zein publikoan gaitasun digital egokiak bermatzeko, lidergo digitalaren eskumenak barne; ekimena Ekonomiaren Garapeneko Ministerioak (MISE) eta Administrazio Publikoko ministroak (MIPA) koordinatzen dute.
3. IKTetan espezializatutako gaitasunak: herrialdeak merkatu eta lanpostu berrietarako gaitasunak garatzeko duen gaitasuna hobetzeko, sortzen ari diren teknologiei eta etorkizuneko lanpostuetarako funtsezko gaitasunei arreta berezia jarri; ekimena Unibertsitate eta Ikerketa Ministerioak (MUR) eta Ekonomiaren Garapen eta Lehiakortasun Ministerioak (MISE) koordinatzen dute.
4. Herritarrak: herritartasun-eskubideak baliatzeko eta bizitza demokratikoan parte-hartze aktiboa sustatzeko beharrezkoak diren gaitasun digitalak garatzea; ekimena Berrikuntza Teknologikoko eta Digitalizazioko ministroak (MID) koordinatzen du.

<p>2.2 Aipatu zure herrialdeko bi ikasketa gutxienez, zeinetan egileek baieztatzen duten beharrezkoa dela alfabetatze mediatikoko edukiak txertatzea hezkuntza formalean edo informalean.</p> <p>Laburbildu bere ondorioak.</p>	<p>2020ko Ekonomia eta Gizarte Digitalen Indizearen (DESI) txostenak honako hau dio: «Italia gaitasun digitalak indartzeko eta inklusio digitalari heltzeko ekimenak abian jartzen ari da. Ahaleginak areagotzeak eta zentratzeak herritarren arteko eten digitala murrizten lagunduko luke, eta pertsona gehienek gutxienez oinarrizko gaitasun digitalak dituztela bermatzen. Ere horretan, beste urrats garrantzitsu bat litzateke ikuspegi globala hartzea gaitasunak hobetzeko eta biztanleria aktiboa birziklatzeko, gaitasun digital aurreratuak hobetzea barne». DESI 2020an, giza kapitalaren eremuan, emaitza txarrenak dituzten herrialdeen artean dago Italia. Gaitasun digitalen gabezia; horregatik, Italia Europako herrialdeen artean azken postuetan dago giza kapitalaren dimentsioan herrialdearen garapen sozial eta ekonomikorako eta egungo krisitik berreskuratzeko oztopo larrienetako bat da. Horregatik, gaitasun digitalen gaia lehentasun estrategiko bihurtu behar da Italiarentzat.</p> <p>ISTATen 2019ko datuen arabera, italiarren gaitasun digitalen maila txikia eta kezkarria da.</p> <p>Herritarren % 42k ez du oinarrizko gaitasunik, eta milioi bat italiar baino gehiagok (% 3,4) ez du gaitasun digitalik. 16 eta 74 urte bitarteko Interneteko erabiltzaileen % 29k gaitasun digital ugari ditu, eta % 26k oinarrizko maila du.</p> <p>Gutxienez oinarrizko gaitasun digitalak dituzten biztanleen ehunekoak % 67 da 20 eta 24 urte bitartekoen artean, eta % 70 tituludun guztien artean; 65 eta 74 urte bitartekoen artean, berriz, % 15 geratzen da. 20 eta 24 urte bitarteko gazteen artean ere, biztanleriaren % 28k oinarrizko gaitasunak baino txikiagoak ditu; gauza bera gertatzen da tituludunekin, erdiek baino gehixeagok gaitasun digital aurreratuak baitituzte (% 52). Lan egiteko adinean dauden biztanleen % 51k ez du Internet erabiltzen, ez du gaitasun digitalik edo ez du oinarrizko mailara iristen.</p>
<p>2.3 Ikasgelan desinformazioari aurre egiteko irakasleei alfabetatze mediatikoari buruzko prestakuntza ematen dieten bere herrialdeko bi erakunderen izena, gutxienez.</p> <p>Laburbildu bere lana.</p>	<p>1) Cooperativa Sociale D.I. Educazione ai Diritti dell 'Infanzia e dell' Adolescenza: hezkuntza-pobreziaren aurkako eredu berri bat, hezkuntza-komunitateko eragile guztiak, eskola eta gazteak ikastetxeko protagonista gisa indartzen eta konektatzen dituen eta teknologia digitalen erabilera positiboa sustatzen duena. S.C.A.T.T.I. da Haurrekin Enpresa Sozialak finantzatutako proiektu nazionala, haurren hezkuntza-pobreziaren aurka borrokatzeko funtsaren esparruan. Bertan, 27 bazkidek parte hartzen dute, tokiko agintarien, eskolen eta hirugarren sektoreko erakundearen artean, Haurren eta Nerabeen Eskubideetarako Hezkuntza E.D.I. Kooperatiba Soziala buru dela. S.C.A.T.T.I. akronimoak Eskola, Komunitatea, Aktibazioa, Lurraldeak, Berrikuntza esan nahi du: proiektuaren zutabeak irudikatzen dituzten bost hitz gako. Zehazki, proiektua eskolan oinarritzen da, eta hiru ardatz nagusi ditu: gazteen eta hezkuntza-komunitatearen parte-hartzea, haurren eta gazteen babesa (child safeguarding) eta teknologia digitalak. Arlo digitalari arreta integrala ematea: irakasleek eta hezitzaileek berariazko prestakuntza-jarduerak egingo dituzte teknologia berriak kontzienteki eta modu positiboan erabiltzeko, gurasoek eta tokiko operadoreek bezala. Aurreikusita dago, halaber, lineako arriskueta zentratutako eskola-laborategi iraunkorrak aktibatzea eta informazioa eta esperientziak trukatzeko webgune bat sortzea</p> <p>(https://www.youtube.com/channel/UCscF_DmJsJZrRbRw8oaVNUg/videos) (https://www.facebook.com/progettoscatti/)</p> <p>2) MED – Associazione Italiana Media Education: Hezkuntza mediatikoa (EM) jarduera hezitzailea eta didaktikoa da, eta komunikabideen izaerari eta kategoriei buruzko informazio kritikoa eta ulermena garatzea du helburu, baita mezuak erakitzeke eta zentzua, generoak eta hizkuntza espezifikoak sortzeko erabiltzen dituzten teknikei buruzkoa ere. EAK honako hau adierazten du: hezkuntza hezkuntza-prozesu orokorretan erabiltzen diren</p>

tresnatzat hartzen diren komunikabideekin; komunikabideen ulermen kritikoa da, tresna gisa ez ezik, hizkuntza eta kultura gisa ere ulertuta. Hezkuntza mediatikoaren helburua ez da soilik belaunaldi berriei komunikabideak ulertzeko gakoak eskaintzea, baita komunikabideen kalitate hobea eta beren kulturaren ekarpen eraikitzailea sustatzea ere. MED 1996an sortu zuten akademikoen, unibertsitateko irakasleen, profesionalen, eskolako irakasleen eta hezitzaileen talde batek. MEDek irakasleen, eskola-zuzendarien, hezitzaileen, unibertsitate-ikasleen eta komunitate-langileen prestakuntzaren eremuan lan egiten du, komunikazioaren sektoreko profesionalak eta unibertsitate-irakasleak inplikatur. Eskualdeko hezkuntza-proposamenez gain, urtero antolatzen ditu uztaileko Udako Eskola tradizionalak eta beste ekitaldi nazional batzuek, hala nola Neguko Eskolak eta Udaberriko Eskolak. Elkarrekin hezkuntza- eta prestakuntza-estrategiak ditu ardatz, eta gazteen hezkuntzaren arazoarekiko sentikorrek direnak komunikabideekin harremanetan jartzea du helburu, bai eta helduak ere, hedabideen erabiltzaile eta adingabeen hezitzaile diren aldetik. Bereiziki, honako hauek: komunikazioaren eta hezkuntzaren arloko akademikoak eta profesionalak; unibertsitateak eta institutuak, arlo horretan aktibo dauden prestakuntza- eta ikerketa-zentroak; maila guztietako ikastetxeetako zuzendariak eta irakasleak; emisorak eta ikus-entzunezko eta argialetxeetako beste produkzio-zentro batzuk; nazioko eta nazioarteko elkarrekin eta erakundeak; hirugarren sektoreko elkarrekin; gaztetaldeko gurasoak eta hezitzaileak; komunikabideetako hezitzaileen eta komunikazioaren eta kulturaren animatzaileen prestakuntza eta eguneratzea sustatzea, komunikazioaren azterketa sustatzeko eta komunikabideei hezkuntza-funtzioan harrera egiteko; eskoletan hezkuntza mediatikoko ikasketa-planak probatzea; familietan eta komunitateetan hezkuntza mediatikoko metodoak diseinatzea eta probatzea; elkarrekin-eta ikerketa-aukerak sustatzea, eremuan informazio bidezkoa eta demokratikoa sustatzeko; erabiltzaileengan kontzientzia kritiko gaitua aktibatze gaitu izatea, masa-komunikabideen egungo testuinguru soziokulturalaren konplexutasunaren aurrean; masa-komunikabideen adierazpen diren testuinguru soziokulturalaren aurrean arreta kritikoa sustatzea.

([https://www.medmediaeducation.it /](https://www.medmediaeducation.it/))

Polonia

2. Desinformazioaren aurkako neurriak	Erantzuna
<p>2.1 Adieraz itzazu zure herrialdeko azken bost urteetan desinformazioaren aurka borrokatzeko jarraitu dituen estrategia nagusiak (balizko arau-esparrua, agentziak, foroak edo aditu-taldeak sortzeko aukera...).</p>	<p>2022/12/08 – Desinformazioaren aurkako borrokari buruzko foroa Polonian. Irtenbide sistemikoetarako gomendioak (40 adituk baino gehiagok egin zuten lan gomendioetan).</p> <p>2023-03-31: Poloniako senatarien ebazpena, Poloniako desinformazioaren aurkako borrokari buruzkoa. Bertan, gizarte zibilari lagunduko dion sistema bat garatzeko beharra adierazten da. Estrategietan sartu beharreko eremu nagusiak: hezkuntza, legeria, komunikabideak eta segurtasun-politika.</p> <p>Alfabetatze mediatikoaren zenbait alderdi arautzen dituzten dokumentu orokor batzuk: «2014-2020 urteetarako Polonia Digitala Programa»; «Hezkuntza Sare Irekien Programa». Hala ere, oraingoz ez dago alfabetatze mediatikoari buruzko estrategia koherenterik estatu-mailan, eta alfabetatze mediatikoko programen ikuskapena eskasa edo nulua da. Hezkuntza digitala nabarmentzen da, gaitasun teknikoari dagokionez.</p>
<p>2.2 Aipatu zure herrialdeko bi ikasketa gutxienez, zeinetan egileek baieztatzen duten beharrezkoa dela alfabetatze mediatikoko edukiak txertatzea hezkuntza formalean edo informalean.</p> <p>Laburbildu bere ondorioak.</p>	<p>1. Hezkuntza mediatiko, informatibo eta digitalaren eredua (2019 Cracovia eta Varsovia) Egileak: Dorota Górecka-O'Connor, Tomasz Komorowski, Ewa Korzeniowska, Barbara Krywoszejew, Alicja Pacewicz, Grzegorz Ptaszek</p> <p>Egileen ondorioa: «Kontua da ikasgai guztietako irakasleek, hezkuntza-etapa eta adin guztietan, bitarteko eta teknologia berriak erabiltzeko beharra eta horrek dakartzan onurak ez ezik, haien espezifikotasunari, jasaten dituzten mendekotasun ekonomiko, politiko eta kulturei eta, azkenik, haien potentzialari eta lotutako mehatxuei buruzko elkarrizketa etengabea eta sakona izatearen garrantzia ere ulertzea».</p> <p>2. «Hezkuntza eta teknologia»; alfabetatze mediatikoa erronka gisa (Varsovia, 2019) Egilea: Michaen Fedorowicz</p> <p>Egileen ondorioa: alfabetatze mediatikoa eta pentsamendu kritikoa funtsezko gaitasun gisa sartu behar dira hezkuntzan, erantzunak sakon bilatzera eramaten baitute. Desberdintasun kulturei edo ikuspuntuei buruzko kontzientzia handitzea eta ikaslea ikaskuntza-prozesuaren erdigunean jartzea espero da. Helburua da horizonteen aniztasuna ulertzeko gaitasuna garatzea, informazioa partekatzeko, galderak egiteko eta besteei entzuteko espazioa emanez. Media, Information and Digital Education Model (2019 Krakow and Warsaw).</p>
<p>2.3 Ikasgelan desinformazioari aurre egiteko irakasleei alfabetatze</p>	<p>1. Demagog: datuak egiaztatzeko lotura Erakunde horrek hainbat ikastaro eskaintzen ditu enpresa-sektorerako, baita hezitzaile eta ikasleentzat ere (Datuak Egiaztatzeko Akademia). Poloniako irabazi-asmorik gabeko lehen erakundea da, 2014an sortua,</p>

<p>mediatikoari buruzko prestakuntza ematen dieten bere herrialdeko bi erakunderen izena, gutxienez.</p> <p>Laburbildu bere lana.</p>	<p>eta, harrezkero, albiste faltsuei buruzko informazioa argitaratzen du bere webgunean (demagog.org.pl).</p> <p>2. Pentsamendu Kritikoaren Institutua (Instytut Krytycznego Myła) Institutuak 20 urte baino gehiago daramatza pentsamendu kritikoari buruzko ikastaroak eta proiektuak ematen. Alfabetatze mediatikoari buruzko ikastaroak eskaintzen ditu irakasleentzat. Hala ere, ikastaroak ez dira doakoak, institutua ez baita irabazi-asmorik gabeko erakunde bat.</p>
---	---

Universidad del País Vasco UPV/EHU - University of the Basque Country UPV/EHU

Spain
www.ehu.eus

IBERIKA EDUCATION GROUP GGBMH

Germany
www.iberika.de

STIMMULI FOR SOCIAL CHANGE

Greece
stimmuli.eu

CESIE ETS

Italy
cesie.org

X Liceum Ogólnokształcące im. prof. Stefana Banacha w Toruniu

Poland
www.xlo.torun.pl

FUNDACIÓN MALDITA.ES CONTRA LA DESINFORMACION PERIODISMO EDUCACION INVESTIGACION Y DATOS EN NUEVOS FORMATOS

Spain
maldita.es

Co-funded by the European Union

Erasmus+: Key Action 2, Cooperation partnerships in adult education

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Project Number: 2023-1-ES01-KA220-ADU-000153626